

Risikanalys, proportionalitet och försiktighetsprincipen

Filosofin bakom **risikanalys** är i första hand att arbeta förebyggande utifrån den senaste tillgängliga kunskapen. Det leder till en struktur för riskhanteringen. Där är kunskapshöjning i sak hos alla aktörer en mycket central del. Aktörerna vet vad förväntas av var och en, hur de ska agera och kommunicera. Själva riskhanteringsstrukturen ger möjlighet för myndigheter och andra aktörer att agera resurseffektivt och verkningsfullt i de fall som något avvikande händer.

Försiktighetsprincipen gäller oftast i avvaktan på ytterligare vetenskapliga uppgifter för en mer omfattande riskbedömning. Dock ska de åtgärder som vidtas stå i proportion till målet och de får inte begränsa handeln mer än vad som är nödvändigt. Åtgärderna ska även ses över inom en rimlig tidsperiod beroende på vilken typ av risk för liv eller hälsa som identifieras och vilken typ av vetenskapliga uppgifter som behövs för att klargöra den vetenskapliga osäkerheten och för att göra en mer omfattande riskbedömning.

Den gällande unionsgemensamma lagstiftningen omfattar inte små mängder av primärprodukter som levereras direkt från den som producerar dessa livsmedel till konsument. Flödet från tillverkning till konsumtion bedöms som kort och antalet mottagande konsumenter bedöms vara relativt lågt. Det gör att målet med livsmedelssäkerheten kan säkerställas genom nationella åtgärder. Vissa länder väljer större mängder som ”små mängder” och sätter krav på hanteringshygien och lokaler medan andra länder fokuserar på att hålla mängderna och antalet mottagande konsumenter lågt. I det senare fallet är direktkontakt mellan producent och konsument avgörande för säkerheten och även hantering av de tillfällen då brister uppstår.

Livsmedelsverkets analys av åtgärder har styrts av europeiska unionsrättens **proportionalitetstest**. Alla tre kriterier ska vara uppfyllda för att åtgärden skall anses proportionell:

1. Åtgärden ska vara ägnad att tillgodose ändamålet.
2. Åtgärden ska vara nödvändig för att uppnå ändamålet samtidigt som mindre inskränkande alternativ saknas.
3. Fördel åtgärden tillgodoser ska stå i rimlig proportion till den skada som åtgärden kan orsaka för de berörda